

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş–Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Történelem és Filozófia Kar
1.3 Intézet	Magyar Történeti Intézet
1.4 Szakterület	Kulturális tanulmányok
1.5 Képzési szint	Alap (BA)
1.6 Szak / Képesítés	Kulturális turizmus

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Középkori várak Közép-Európában (HLM1230)						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	prof. dr. Feld István						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve							
2.4 Tanulmányi év	II.	2.5 Félév	4.	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	Szaktantárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	2	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	-
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	28	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	-
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					18
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					18
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					6
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	24				
3.8 A félév össz-óraszama	20				
3.9 Kreditszám	5				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	<ul style="list-style-type: none"> • alapvető történeti, régészeti és művészettörténeti ismeretek
4.2 Kompetenciabeli	<ul style="list-style-type: none"> •

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> • retroprojektor és számítógép
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> •

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • Fogalmi és tárgyi ismeretek elsajátítása • A tárgy ismeretéhez szükséges módszerek elsajátítása • A módszerek helyes használata a kutatás során • Az elsajátított információk írásban és szóban, anyanyelven és egy választott idegen nyelven továbbadásának képessége • Tudományos dolgozat és referátum elkészítése források és szakirodalom felhasználásával
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • A magyar nyelvű terminológia elsajátítása • Az elsajátított alapismeretek felhasználása más rokon szakterületek helyzeteinek, eseményeinek leírásában • Esettanulmányok feldolgozása és értékelése

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • Az épített örökség igen fontos, de még kevésbé értékelt részét képezik Közép-Európában a középkor és a kora újkor társadalmi elitje lakóhelyeként emelt emlékek. Ezeknek az egész Kárpát-medencére kiterjedő áttekintésével, kutatásuk, védelmük és bemutatások értékelésével az előadás alapvető ismereteket közvetít a gyakorlati örökségvédelmi feladatok ellátásához.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • A 11-17. századi elit lakóhelyeit bemutató előadás nem csupán az interdiszciplináris kutatások révén rekonstruálható egykori valóság megrajzolására tesz kísérletet, de egyúttal bemutatja az ehhez rendelkezésre álló források és kutatási módszerek legfontosabb csoportjait és eszközeit is. Így nem csupán az időben egyre gyarapodó írott és képi forrásokra támaszkodik, hanem különösen nagy hangsúlyt fektet az épített örökség elemeinek épületrégészeti vizsgálatára illetve annak legújabb eredményeire is. Emellett jelentős teret szentel a sokszor töredékes emlékművek prezentációjának, az eddig a műemlékvédelemben alkalmazott eljárások áttekintésének, s végül az egyre szélesebb körben terjedő, a történeti valóságtól elszakadó turisztikai attrakciók problémájának.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés. Fogalmi kérdések, a történeti keretek áttekintése	előadás	
2. Az uralkodó lakóhelye a 11-12. században	előadás	
3. Az elit udvarházai a 13-14. században	előadás	
4. Nemesi udvarházak és plébániaházak a középkor végén	előadás	
5. Paloták és kastélyok a középkor végén	előadás	
6. A vár, mint uralkodói lakóhely a 13. században	előadás	
7. A vár, mint uralkodó lakóhely a 14-15. században	előadás	
8. A nemes vára a 13. században	előadás	
9. Az arisztokrácia rezidenciái a késő középkorban	előadás	
10. A főpap lakóhelye, villák és nyaralók a középkor végén	előadás	
11. Uralkodói és főnemesi lakóhelyek a korai újkorban	előadás	
12. A nemesi középrétegek lakóhelye a korai újkorban	előadás	
<p>KÖNYVÉSZET</p> <p>Benkő Elek: <i>Középkori udvarház és nemesség a Székelyföldön</i>. Bp. 2008.</p> <p>B. Nagy Margit, <i>Várak, kastélyok, udvarházak. Ahogy a régiek látták</i>. Bukarest, 1973. http://adatbank.transindex.ro/cedula.php?kod=823</p> <p>Feld István–Velladics Márta: <i>Magyar építészet Buda elfoglalásától Józsefnádor koráig</i>. Budapest, 2016.</p> <p>Feld István: <i>Várak és erődítmények a középkori Magyarországon</i>. In: Magyarország hadtörténete I. Szerk. Veszprémy László. Bp. 2017. 367-400.</p> <p>Galavics Géza–Marosi Ernő–Mikó Árpád–Wehli Tünde: <i>Magyar művészet a kezdetektől 1800-ig</i>. Corvina [Bp.], 2001. (EGA¹)</p> <p>Habovštiak, Alojz: <i>Stredoveká dedina na Slovensku</i>. Bratislava, 1985.</p> <p>Koppány Tibor: <i>A középkori Magyarország kastélyai</i>. Művészettörténeti Füzetek 26. Bp. 1999.</p> <p>Kovács András: <i>Késő reneszánsz építészet Erdélyben. 1541–1720</i>. Budapest–Kolozsvár, 2003 (2006). http://adatbank.transindex.ro/cedula.php?kod=864</p> <p>P. Kovács Klára: <i>A Szamos menti új vár. Szamosújvár a 16-19. században</i>. Bp. 2019.</p> <p>Virágos Gábor: <i>The Social Archaeology of Residential Sites</i>. BAR International Series 1583. Oxford-Budapest, 2006.</p>		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Könyvészet		

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

¹ EGA = Az Entz Géza Művelődéstörténeti Alapítvány könyvtára, Kolozsvár, Tipografiei 12/1.

- Az előadás megismerteti a hallgatókat a jövőbeli karrierjükhez szükséges régészeti, művészettörténeti elméleti és gyakorlati információkkal úgy, hogy közben a hallgatókat képessé teszi az örökségvédelmi feladatok ellátására is.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Tárgyi és terminológiai ismeretek Szakirodalom ismerete	Írásbeli vizsga + félévi dolgozat	75+25%
10.5 Szeminárium / Labor			
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<ul style="list-style-type: none"> • Legalább 4,50-es átlag elérése a vizsgán • Legalább 5-ös félévi dolgozat 			

Kitöltés dátuma

2020. március 15.

Előadás felelőse

dr. Feld István c. egy. tan.

Az intézeti jóváhagyás dátuma

Kolozsvár, 2020. március 31.

Intézetigazgató,

dr. Nagy Róbert-Miklós egyet. Docens

